

مؤلفه‌های نوستالژی در شعر یدالله بهزاد

عبدالرضا نادرifar * abdolreza.naderifar@gmail.com

استادیار دانشگاه رازی کرمانشاه

فراست پیروزی نژاد

دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه کردستان

چکیده

واژگان کلیدی

* یدالله بهزاد

* شعر

* حسرت گذشته

* نوستالژی فردی

* نوستالژی جمعی

نوستالژی رفتاری ناخودآگاه است که به عنوان احساسی طبیعی در همه‌ی انسان‌ها بروز می‌کند. هنگامی که فرد از وضعیت کنونی‌اش احساس ناخشنودی کند، می‌کوشد تا با پناه آوردن به رویدادها و خاطرات خوش گذشته‌اش به نوعی درد درون خود را تسکین بخشد. نوستالژی و مصادیق آن درونمایه‌ی شعر بسیاری از شاعران گذشته تا به امروز را تشکیل می‌دهد. نوستالژی و حسرت گذشته با تمام مؤلفه‌ها و معانی آن از برجسته‌ترین مضامین و در واقع خصیصه‌ی اصلی شعر بهزاد محسوب می‌شود. گریز به خاطرات شیرین کودکی، ایام خوش جوانی و گله از دوران پیری و... از جمله مضامینی‌اند که شعر او را با نوستالژی پیوند عمیق می‌بخشند؛ به حقیقت او با پناه بردن به گذشته و خاطرات خوش آن، نارضایتی و اعتراض خود را نسبت به اوضاع جامعه و روزگار خویش نشان داده است. نوستالژی شعر بهزاد با دو معنا مطرح می‌شود، نوستالژی فردی و نوستالژی جمعی. نوستالژی فردی شعر او شاملیاد دوران خوش کودکی و مدرسه، غم عشق و مفاهیمی چون اندوه از دست رفتن جوانی و دوستان و نزدیکان و شکوه از روزگار پیری می‌شود. نوستالژی جمعی شعر او جایی‌ست که شاعر را با دردهای مردم پیوند می‌زند. اشعار سیاسی- اجتماعی شاعر نوستالژی جمعی شعر او را پررنگ‌تر از نوستالژی فردی کرده است. بهزاد شاعری متعهد، آرمان خواه و انسان دوست است. او شعر را در خدمت اخلاق به کار گرفت. جنبه‌های مختلف تعهد سیاسی، اجتماعی، عاطفی، مذهبی و تعهد به خانواده و دوستان در اشعارش نمود دارد؛ این عناصر نه تنها جانمایه‌ی شعر او را شکل می‌دهند؛ بلکه نمودار حقیقی شخصیت والای او نیز هستند. پژوهش حاضر بر آن است که به بررسی نوستالژی و جنبه‌های مختلف آن در شعر یدالله بهزاد کرمانشاهی بپردازد.